

Kokemäen kaupunki
Rakennusvalvonta
kokemaki@kokemaki.fi

Viite: Lausuntopyyntö 29.11.2023

Lausunto poikkeamishakemuksesta, maston ja laittilan rakentaminen, Koulukatu 6, Kokemäki

Telia Towers Finland Oy on hakenut poikkeamislupaa maston ja laittilan rakentamiseen Kokemäen Tulkkilan. Kokemäen kunta on pyytänyt Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) poikkeamislupahakemuksesta lausuntoa MRL 173 §:n mukaisesti, koska suunniteltu masto ja laittila sijaitsevat valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) alueella.

Lupaa haetaan poikkeamiseen alueella voimassa olevasta asemakaavasta: kaavan puistoalueelle, jolle ei ole merkitty rakennusoikeutta, on hankkeessa suunnitteilla 42-metrin korkuinen matkapuhelinmastot ja sen yhteyteen pinta-alaltaan 16 m² laittila.

Lupaa perustellaan sillä, ettei vanha paikka antennille vesitornissa ole enää mahdollinen, ja sillä, ettei voimassa olevassa asemakaavassa ole huomioitu tietoliikennetekniikan tarpeita.

SUUNNITTELUTILANNE

Alueella on voimassa Kirkkohan asemakaava (2003). Siinä poikkeamisen kohteena oleva alue on määritelty puistoksi (VP), jolle ei ole osoitettu rakennusoikeutta. Alueen läheisyydessä on opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO), jolla toimii Kokemäen yhteiskoulu, sekä asutusta ja liike- ja toimistorakennuksia (AO ja ALK). Asemakaavassa on lisäksi yleismääräys *Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että rakentamisessa otetaan huomioon ympäristön omaleimainen miljö.*

Suunnittelualueella ei ole nykyisellään yleiskaavaa, mutta se kuuluu Kokemäen keskustaajaman alueelle parhaillaan laadinnassa olevan osayleiskaavan alueeseen.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) alue on määritelty keskustatoimintojen alueeksi (C; Tulkkila) ja siihen kohdistuu merkintä valtakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä (kh1; Kokemäen kirkonseutu), jota reunustaa merkintä maakunnallisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriympäristöstä (kh; Vanha Tulkkila).

Keskustatoimintojen merkintää koskee maakuntakaavassa suunnittelumääräykset:

28.12.2023

Keskustatoimintojen alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen arkkitehtuuriin, ympäristökuvaan, ominaispiirteisiin, viihtyisyyteen ja toimivuuteen, jalankulku-, huolto- ja julkisen liikenteen järjestelyjen tarkoituksenmukaisuuteen sekä häiriöttömyyteen. Aluetta suunniteltaessa on varauduttava riittävään palvelu- ja liiketilatarjontaan.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien luonto-, maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen myös eheyttävän suunnittelun yhteydessä.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vähittäiskaupan suuryksiköt tulee suunnitella siten, että ne arkkitehtuuriltaan ja sijoitukseltaan sopeutuvat ympäristöön ja mitoitukseltaan täydentävät keskustan palvelutarjontaa.

Kumpaaakin kh-merkintää koskee maakuntakaavassa suunnittelumääräykset:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet.

Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Kokemäen kaupungin rakennusjärjestyksen mukaan nyt suunnitteilla olevan korkuinen masto vaatii toimenpideluvan. Prosessi tästä on käynnissä samaan aikaan poikkeamishakemuksen kanssa.

ELY-KESKUKSEN KANNANOTOT

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Alue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön Kokemäen kirkonseutu (RKY), ja myös sitä hieman laajempaan maakunnallisesti merkittävään Vanhan Tulkkilan kulttuuriympäristöön. Ympäristössä on useita suojeltuja ja hyvin säilyneitä kohteita erityisesti 1900-luvun alusta, esimerkiksi välittömässä läheisyydessä Yli-Haapion tila pihapiireineen, Ainolan talo ja Tulkkilan koulut ja hieman etäämmällä Kokemäen 1700-luvulta oleva kirkkolailla suojeltu kivikirkko. Lisäksi suunnittelualan pohjoispuolella noin 350 metrin etäisyydellä sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue Kokemäenjoen kulttuurimaisemat (VAMA).

Suunniteltu paikka on kulttuuriympäristön ja maiseman näkökulmasta keskeinen. Maston sijainti rinteessä, suunniteltu hieman matalampi korkeus, haruksettomuus ja harmaa väritys vähentäisivät vaikutuksia maisemaan. Masto nousisi kuitenkin korkeammalle kuin nykyinen läheisen vesitornin yhteydessä oleva antenni, vaikka vesitorni onkin mastoa raskaampi rakenteeltaan. Näin ollen masto kilpailisi väistämättä maiseman hallinnasta sekä lähivyöhykkeellään eli myös useamman suojellun kohteen tuntumassa että kaukomaisemassa. Erityisesti mäen päällä olevan kirkon tulisi säilyä maisemakuvan dominanttina. Mastolle olisi siis syytä etsiä vähemmän häiritsevää paikka etäämmältä kirkosta ja muista taajamakuvassa keskeisistä rakennuksista.

Alue on edellä kuvatusti valtakunnallisesti ja osin maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi todettu ja erityisen herkkä maston kaltaiselle korkealle ja maiseman luonnetta voimakkaasti muuttavalle rakentamiselle.

Luonnonsuojelu

Kokemäen kirkonmäellä on tiheä mustavariskanta. Mikäli suunnitellulla rakennuspaikalla on mustavaristen pesiä, ja rakentaminen edellyttäisi pesäpuiden poistamista tai pesien vahingoittamista, edellyttää tämä poikkeuslupan saantia Varsinais-Suomen ELY-keskukselta.

Mustavaris on luonnonsuojelulailla rauhoitettu ja Euroopan unionin lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettu lintulaji. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettuihin lintuihin kuuluvien lajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Mustavaris on vahvasti pesäpaikkauskollinen. Mikäli risuista tehty pesä on säilynyt talven yli, mustavaris käyttää sitä vuodesta toiseen. Pesimismenestys on parempi edelliseltä vuodelta säilyneissä pesissä. Pesimäalueet voivat olla käytössä kymmeniäkin vuosia. Mustavaristen pesät ovat lajin pesimäbiologiassa merkittäviä, ja ne on suojeltu luonnonsuojelulain nojalla ympäri vuoden. Pesien vahingoittaminen/hävittäminen edellyttää aina poikkeuslupaa ELY-keskukselta.

28.12.2023

Näiden syiden myötä Varsinais-Suomen ELY-keskus ei puolla poikkeamisluvan myöntämistä maston sijoittamiselle nyt suunniteltuun paikkaan, vaan on Satakunnan Museon (lausunto 18.12.) kanssa samalla kannalla siitä, että tukiasemalle ja mastolle on etsittävä uusia sijoituspaikkoja.

Lausunto on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön kanssa.

Yksikön päällikkö

Risto Rauhala

Ylitarkastaja

Johanna Junnila

Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tiedoksi

Satakuntaliitto
Satakunnan Museo

Tämä asiakirja VARELY/2504/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2504/2023 har godkänts elektroniskt

Rauhala Risto 28.12.2023 10:25

Junnila Johanna 28.12.2023 10:22